

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
Pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA

ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in-
napoiază.

ROMÂNUL

La situație.

Arad, 11 August.

Dela un însemnat membru al partidului nostru național primim următoarele:

„Deoarece în urma legilor excepționale ale partidului nostru național nu s'a putut întruni, vicepreședintele comitetului și președintele clubului parlamentar, d. Dr. Teodor Mihali printr'un apel adresat poporului român de sub coroana Sftului Ștefan a fixat principiile generale cari trebuie să ne călăuzască în aceste vremuri de cea mai înaltă însemnatate istorică.

Dat fiind că stăm sub domnia legilor excepționale, iar organul de publicitate al partidului stă sub strictă cenzură preventivă, narăd că sub durata acestor stări încetează orice fel de polemie ori criticare a stărilor din această țară; și nu ne rămâne alt teren decât cronicari fideli ai evenimentelor ce se petrec înaintea noastră.

Fiecare Român, care își cunoaște trecutul și trebuie să știe că credința neclintită a poporului român față de tron și patrie nu este numai tradițională, ci fără seamăn în istoria popoarelor cari viețuiesc în această monarhie. Acest fapt ne impune demnitate și mândrie națională și, conștiința vredniciei noastre pretinde seriozitate în toate pornirile noastre și o rezervă severă față de manifestații de valoare dubioasă.

Noi prin fapte dovedim cine suntem, iar prin demonstrații sgomotoase; atestatul de bună conduită ni-l dă istoria, și nu râvnim brevete de bună purtare.

Să nu uităm, că toate războaiele se sfâr-

șesc odată și atunci vine Istoria și ne cere socoteala faptelor noastre, pentru că această istorie este precum zice Cicero:

„Testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, magistra vitae”, adică:

„Martorul vremilor, lumina adevărului, cel mai nobil nutremânt al minții omenești și cel mai bun povățuitor al vieții”.

Dorința noastră a tuturor este ca noi și după război să stăm cu fruntea înălțată înaintea acestui judecător, care se numește: Istoria.

Și, de aceea sfatul cel mai bun pe care îl putem da intelectualilor români dar mai ales conducătorilor este, să-și ia pildă dela ținuta demnită a țaranului român, care cu atâta demnitate a plecat în război, și, mai departe, să țină seamă de împrejurările grave și să aprecieze împrejurarea, că comitetul național nu se poate întruni, și să nu-și permită excursiuni pe târâmurii unde numai comitetul este îndreptățit și competent a se manifesta.

Mulțumită lui Dumnezeu, că politica partidului național în vremurile din urmă s'a cristalizat și toate enunțările făcute de acest comitet au fost demne și au stârnit chiar admirațiunea potrivnicilor noștri politici.

Să nu o pierdem aceasta din vedere mai ales când facem declarații politice.

Puterea politicii noastre datează de atunci decând am observat cu strictetă principiul de a nu ne amesteca în afacerile altor state, ci ne-am mărginit la sanarea necazurilor noastre cari, de sigur, reclamă destul de multe puteri concentrate.

Ar fi de dorit, mai departe, ca acei bărbați ai noștri, cari simțesc un imbold irezistibil de a face declarațiuni și enunțări politice,

să binevoiască a spune, că acestea sunt păreri lor personale, pentru că neputându-se întruni comitetul partidului național român nici în numele poporului românesc nu se pot face enunțări politice”.

Situația în statele balcanice.

Ce scrie „Le Journal des Balkans”.

„Le Journal des Balkans”, ziarul bucureștean scris în limba franceză, examinând situația actuală în Balcan constată că neliniștea și nesiguranța caracterizează în acest moment situația.

„Turcia a mobilizat. I se trage la îndoială rămânerea în neutralitate și se știe cât preocupă pe Grecia măsurile luate de Turcia. Chestia insulelor încă nu-i lămurită; Grecia se vede obligată a face toate pregătirile pentru a fi gata față de orice eventualitate.

Singure Bulgaria și România stau pe un punct relativ cu mult mai stabil în mijlocul acestei nesiguranțe generale. Regatul bulgar a fost primul care a notificat decisiunea sa de a rămânea neutru și trebuie să-i anticipăm încrederea că ea ar rămânea fidelă acestei politici.

De altă parte relațiile Bulgariei cu Turcia se îmbunătățesc tot mai simțitor.

Iată și atitudinea României în ce privește raportul cu popoarele în război. Regatul român nu se îngrijește decât de a rămânea liniștit și a-și apăra teritoriul. În acelaș timp, când, întocmai ca și în Bulgaria, se fac strădanii sincere pentru a stabili relații cordiale, de mutuală încredere, cu regatul vecin.

Serbia nu va rămânea, evident, în afară de concertul balcanic.

Trebuie să ne bucurăm pentru toate aceste strădanii cari se fac intens pe calea solidarității balcanice.

Este un calcul fals, în acelaș timp periculos,

„Éljen Románia!”

— Când prințul Carol trece prin Arad. —

Primul nostru de Sâmbătă avea, în original, titlul întrebător: „Jos Austria?” Dar ca să nu rămân, cum pățisem cu citatul din „Neamul Românesc” și cu trei strofe din poezia lui Wilhelm Scoblos, înlocuite cu o „rugare modestă” — lăsat din titlul primului pe „Jos” preferind, în atâtea împrejurări ale vieții, nonsenzul „zezei goale... Acuma, firește, regretăm. Titlul acestor impresii fugare, strigătul ce răsună mai ieri dela un capăt al Aradului până la celălalt, la mahala, pe corzo, în restaurant și mai ales în inimi, acest strigăt-titlu ar conținea picant cu titlul-întrebare de mai înainte, și un neașteptat răspuns aradan la întrebarea pusă în București: Jos Austria?

Ce splendid se pot înțelege două neamuri, două ființe, apucate la acelaș adăpost față de o primejdie comună! Dacă am avea și noi o diplomatie, menirea ei cea mai superioară ar fi să caute să perpetueze acel sentiment de primejdie...

Nu prea ne venea a crede, că prințul Carol adevăr va sosi.

Povestea ceea, cu lupul și păstorul... De aceea ori se svinse, că principele moștenitor al României are să treacă prin Arad, tocmai în clipa, când noi îl știam luând parte la consiliul de coroană, de atâtea ori am fost alarmați în

redacție, că principele moștenitor e aci, iar când alergam la restaurantul C. sau V., găseam acolo pe cutare Marmorosch sau pe cutare Blanck, de atâtea ori ni s'a spus, că principele și suta sa au fost văzuți colo și colo, în goană spre Sinaia, de, pe urmă, nu mai dădeam crezământ nimănui, ori cât de autorizat și ori cât de bine informat ar fi părut el. Când, deci, ieri dimineată, am fost întrebați din partea Moșonșestilor, pe telefon, ce e adevărat din înflăcăratul apel al guvernamentalului din loc, am răspuns cu un simplu gest din mână...

De astă dată păstorul n'a vorbit în șapte, și cum în viață fabulele ies cu totul altfel, decât în volum, lumea cea multă s'a lăsat alarmată și de rândul acesta, ieșind cu diumul pe străzi, adică pe stradă, căci Aradul nostru seamănă cu satele de munte: are o singură stradă, de-a lungul căreia se înșiră căsuțele.

Și tot ca o abatere dela fabulă: nu dușman s'a ivit, ci prieten, nu lup, ci prinț. Mai știi n'o fi ceva din povești, din năzdrăvanii din povești, în această misterioasă apariție?

Numai cronicarul acestei zile istorice nu s'a lăsat alarmat nici de data asta. Mai bine, s'a lăsat păcălit. S'a dus la gară, să vadă plecarea unui tren de artilerie.

Deși n'ar fi trebuit s'o facă. Unui gazetar de rassă i-ar fi intrat cui în cap, în urma dialogului, ce se desfășurase, tot pe telefon între cineva dela restaurantul Crucea Albă, și intră agilul administrator al ziarului nostru, cam pe la orele 10.

Cel de colo: Aló, aló.

Noi de aci: Aló, aló.

— Nu cumva ne-ați putea împrumuta un steag în colorile României?

„Doamne feri și apăra (aparte: aha, Duliskovics)”.

— Cum se poate să n'aveți unul. Ia căutați prin pod.

„Da lasă-ne în pace, Domnule... De unde să vă dăm dacă n'avem. Dar, ce vreți cu steagul românesc?”

— Să-l arborăm.

„Ceee?”

— Să-l arborăm, da, pe când sosește principele moștenitor, al României. Căutați... Totuși... prin pod, pe undeva, o fi rămas vre-un steag dela alegeri...

Șeful administrației noastre vine și ne raportează înviorat. Nu știam, e indignat ori e vesel. Intr'un noroc: haidem pe afară.

Trebuie să crezi în presimțiri.

Stătusem două ore încheiate în gară, pe peron. Artileria nu mai voia să plece; ne muncea îndoiala, să mai stăm ori să plecăm în oraș. Ne hotărâram în sfârșit la plecare.

În clipa când ieșim în fața gării, un automobil cu un jandarm înainte și cu un oficer înapoi, care ni se părea că poartă chipiu de roșiori, cotea la stânga. Pe urma lui altul. Un domn în alb, plin de praf, ședea singur în el. A-

ca vre-unul din statele balcanice să conteze la protecția și recunoștința unui stat mare, căruia să i se infeodeze.

Experiența pe care Serbia o face cu Austro-Ungaria ne e dovadă îndestulătoare. Cei mari nu permit celor mici paritate. Ei îi protejează pe aceștia din urmă îndatorindu-i la umilință, ținându-i în umbra lor și în dependență de ei. Incercându-se să fie ceea ce voiau, față de ei aparenta protecție se transformă în ură și în represalii.

Inecații români ai vasului Empress of Ireland.

Cercetările făcute de consulatul austro-ungar din Montreal au scos la iveală numeroase jertfe românești ale catastrofei vasului Empress of Ireland. Numele morților români e foarte defectuos prins pe lista consulatului, de aceea nu putem fi siguri de autenticitate. Aproximativ, inecații români sunt următorii:

Alexandru Ispas (sau Tespas), Nicu Paiu, Gheorghe Suvetean, Dimitrie Butaci, Ilie Berariu, Gheorghe Niculită și Medrea Berariu (toți din Arad).

Ioan Șopan (Timișoara), Dumitru Costea și Silaghi Nicola (Seghedin), Toader Zroban, Voralin Pop, T. Murescu, Zaharie Bolomian, Ion Marian (Budapesta), Petru Minov și Mezin (Timișoara), Dan Belu și Ilie Nicolae (Sibiu).

Scăpați pe bărci au fost: Gheorghe Costea și Constantin Deliman (Seghedin), Pavel Muntean (Timișoara), Ilie Lungu, Alexandru Perecean și Gheorghe Pop (Budapesta).

Numele le luăm de pe lista trimisă de către consulatul austro-ungar din Montreal ministrului de interne ungar. Pentru precizarea pierderilor pe cari le-a îndurat țara noastră deodată cu cufundarea lui Empress of Ireland, ministrul de interne a îndrumat autoritățile administrative să adune informații sigure din populație, dela rudeniile celor pieriți, ori a celor naufragiați și dacă aceștia au îndurat pagube.

Pe 1 Septembrie se așteaptă un raport precis asupra jertfelor lui Empress of Ireland. Atunci poate vom fi în stare să reconstituim fidel numele inecaților români.

Adunarea „Astrei” la Gurahonț!

Ziua de 26 Iulie n. a fost martora unei frumoase manifestațiuni culturale. În părțile acestea, unde foarte rar ni-e dată ocaziunea de a schimba idei și a ne cunoaște, asemenea întruniri sunt un ce indispensabil. — Poporul nostru atât de dornic de a-și adăpa sufletul în apele culturii, n'a pregetat a lua parte într'un număr destul de numeros la această adunare, ca apoi cu atât mai mândru să plece, unde patria îl chema.

După finitul serviciului divin, celebrat în frunte cu doi protopresbiteri Fl. Roxin și C. Lazar, grupuri de oameni staționau pe străzi ca să primească știri ce circulau prin țară. La 12 ore se retrag cu toții în localul destinat pentru adunare și așteaptă desvălirea programului cu zimbete ce trădau cele mai vii emoții. D. Dr. I. Grozda — președintele despărțământului mulțumit de interesul ce-l arată oamenii pentru asemenea întruniri culturale, deschide ședința. Notar al ședinței se alege d. C. Magier. Spicuiind apoi trecutul neamului și scoțând în relief stările triste în cari tânjea bietul nostru popor, expune motivele înființării Asociațiunii, rostul și activitatea ei de până aci.

Urmează apoi conferința dlui Dr. I. Robu, medic cercual în Baia de Criș „Despre boalele molipsitoare”. Dsa într'un ton de tot drăguț explică întâi, ce sunt baccili și cum se sporesc ei în internul omului; vorbește apoi despre felul de a se lăți al boalelor. Dă apoi mai multe sfaturi igienice folositoare poporului. Vorbește în special despre cel mai aprig dușman al poporului, care seceră zilnic mii de vieți, despre: offică. Expunând esența boalei, dă mai multe sfaturi de precauțiune. Vorbind în fine despre difterie, în legătură cu aceste boale, amintește și serurile, cari sunt menite a le extirpa. Poporul sorbea, cu multă îngrijorare vorbele dulci, ce sunau din gura dlui conferențiar.

Urmează altă conferință „Despre legea izluzurilor comune” rostită de d. A. Cosciuc, conferențiar exmis din Sibiu. Dsa arată că legea aceasta, adusă nu de mult, taie adânc în drepturile noastre de până aci și cere ca diferitele comune să se constituie în comitete cu statute. Atrage atențiunea asupra faptului, să se constituie cât de curând, căci la dincontră o face aceasta statul după plac. A fost ascultat cu mult interes și aplaudat.

D. N. Peneș din Buteni, vorbește „Despre Eminescu și Bărnau”. A fost ascultat cu drag.

La fine d. Dr. Grozda mulțumind dlor conferențiarilor pentru că au venit în mijlocul poporului spre a-i îmbogăți cercul cunoștințelor, apoi oamenilor pentru interesul arătat, ridică ședința. După adunare s'a ținut banchet.

Tinerimea din Gurahonț și jur, a oferit se publicului românesc, niște momente frumoase, cute aranjând un concert în sala otelului din Seara decorată cu diferite cusături românești, ținea privirea pierdută și-ți umplea sufletul de licii, mulțumită îngrijirii dnelor Dr. Grozda și Robu.

Ocaziunea aceasta cam rară pe la noi, un radical indiferentism predomină spiritelor procurat multe mângăieri spiritelor pline de zilei.

Tinerimea a dovedit, că în adevăr multe sentimente de iubire de limbă, de neam, de știință și progres.

Concertul s'a început la 9 ore și a constat următoarele puncte: 1. Cine m'aude cântând Brediceanu, cântată de d. C. Magier. 2. Mon comic, predat de gentila dșoară Mărioara Vocea-i acomodată, privirea-i fermecătoare, cum și accentuarea corectă, toate acestea au cut, ca publicul să erumpă în aplauze. 3. S'a dat „Militărește” com. în 1 act de Ion Russarianu. A fost predată cu un succes neașteptat, deosebi dșoarele M. Miclean și O. Serac au admiratie. Nu mai puțin succes au obținut d. V. Albescu, H. Todoran și G. Hentiu. Culmea zului însă l'a produs d. Codrean prin umorul natural, dezvoltat în rolul de vistavoi. 4. Cânt românesci, solo de pian executat de dșoara Bodea. Infățișarea-i drăguță, producțiunea-i rectă, nuanțele drăgălașe și artistice au contribuit la adâncă mișcare a publicului. 5. O seară în niștea din Ștregărești, scenă comică, predată de dnii: C. Magier, G. Bozgan, Z. Brădeanu, Timpa, D. Petrișor, a avut un succes neașteptat. La acest succes a contribuit mult drăgălașia d. Genica Robu, prin corecta acompaniare de pian. 6. Ca'n Bănat, solo de violină cântat de d. I. Povan, care ne arată că posedă talent artistic. Cvartet schanteclair, care a stârnit mult haz.

Finindu-se concertul a urmat dansul, care început cu Hora apoi... ține-te până 'n zori de lică.

Cu un cuvânt noaptea aceasta a fost o adunare manifestare națională. Tinerimea poate fi mulțumită cu succesul moral al concertului, iar țara națiunea care posedă o asemenea ținețe poate fi mândră, superbă.

Nu pot trece cu vederea mulțumita și admirația ce-i compete dlui I. Bleier, directorul fetei din loc, care a fost atât de drăguț de neașteptat la dispoziție pianul dsale pentru probe. Vin apoi prima cea mai sinceră mulțumită și pe acele.

poi o pauză de vre-un minut, ceea ce înseamnă distanță de 200—300 pași. După pauză... un auto mare, cu botul țuguat, lângă șofer tot un jandarm, iar înapoi trei domni. Cel din dreapta era acoperit pe cap cu o caschetă simplă de pânză albă, și trupul învălit în o mantie din aceiaș stofă. Părea un aviator mai curând decât un automobilist. Era prințul Carol, fiul moștenitorului de tron, și al preafrumoasei principese Maria.

Il puteai cunoaște cât de colo. Înalt, blond, cu fața lungăreață, mustața rară și teintul în prefacere. Nu mai e atât de frumos, ca pe când era copil, dar e o înfățișare nemaipomenit de simpatică.

În urma autoului princiar, alt auto, cu bagaj.

Dupăce convoiul se perdu în zare, pe aci să ne prindem de cap pe tema: care a fost prințul Carol? Ba că a fost cel din mijloc, fiindcă acela ținea buchetele în mână, ba că a fost cel din stânga, fiindcă acela răspundea la saluturi, ba că a fost cel din dreapta, fiindcă dreapta e locul de onoare...

De ce a sta tocmai la margine, la dreapta prințul Carol? Va rămâne o taină. Desigur însă nu fiindcă dreapta e un loc de onoare, și nici pentru ca să arate, că nu i-e teamă de anarhiști. Mai probabil, aflase de undeva — e uimitor, se spune, ce bine cunoaște viitorul rege român, situația geografică și etnografică a Ungariei locuite de Români! — aflase, adevă, de undeva, că terasa dela caffè Hungaria, zace la

dreapta drumului, și că terasa asta e pururea plină de Români...

În fața terasei pomenite gema de lume. Psylander doar de-o fi ispitit atâta frumusețe feminină pe strada, cât trei de lată, a mândru-lui Arad, consacrat, prin cea mai nouă vizită princiară, de capitală a României de sub coroana sfântului Ștefan.

Dar acum bărbaiții erau mai mulți decât femeile, deși poate mai rezervați.

Compatrioatele noastre, fete de șef de gară, soții de avocat, proprietărese respectate, dșoarele Fetter și Szabó, doamnele Löwy, Dr. Messer etc. etc., așteptau înarmate cu mormane de flori. Peste drum de terasă e palatul primăriei. Era o undulație de pe-o parte a străzii pe cealaltă, ca la primirea unui rege.

Automobilele își opriră aproape de tot mersul, și numai anevoie înaintau prin desis.

„Éljen România!” „Éljen Károly herczeg!” — „Trăiască România! Trăiască prințul Carol!” — Ploaie de flori, cale de un sfert de kilometru. Era o zi cu soare, ca mai rar. Veselie, zâmbet, ochi aprinsi, vorbe senine, pretutindeni. Cine-și mai aducea aminte, că poate tocmai în această clipă cade la hotare, străbuns de lăncile cazace, sau sfâșiat de bombă sârbească, poate chiar cel ce i-a fost mai scump?

Prințul Carol — Cărluță al bucureștenilor desmierdători — nu mai învinge cu răspunsul la miile de urale. Se pleacă în dreapta, se pleacă în stânga, cu mâna la caschetă.

O doamnă română, desigur mamă venetă, amestecă un accent nou în strigătele țimei: „Trăiască și principele Ferdinand. Trăiască și principesa Maria!”

Cărluță aude. Un zimbet i se adună pe față mai presus de zimbetele convenționale și mai presus decât chiar și cele simțite.

La restaurant, în sala cea mare a Căminului Alb, în fund, se întinde o masă lungă. Cu voirea prințului Carol, vre-o 20 de ofițeri de cavalerie (husari) ocupă locurile dela masă. În mijloc, prințul Carol. La dreapta dâna colonelul Hegedűs, comandantul niștea, cel care ne-a trimis o anumită vorbă la redacție în a doua zi după izbucnirea războiului. Cărluță pe care noi îl crezusem de roșior, în auto, al colonelului. La stânga prințului Carol la loc prefectul poliției, N. Greén, îmbrăcat în uniformă. Dincoace de el, generalul Peticari, jutantul prințului Carol, un bărbat uscat, vârstnic, vioi, îmbrăcat foarte simplu, cu o cămașă la cămașă, și cu monoclu în ochiul stâng. Apoi iar un ofițer, și pe urmă tânărul I. Mărcuțu, sau Mauro Cordado, cum scriu în unele rele maghiare... un descendent al vechii milii pričiare (astăzi, se știe, titlurile și rangurile s'a sters în România) un băiat tânăr, nasul coroiat și fruntea cu etaj, foarte simpatic, foarte vorbăret. În față cu prințul Carol deputatul guvernamental Pongrácz, membru al societății automobiliste, incredințat din par-

Podul dela Semlin.

Correspondentul ziarului „Neue Freie Presse”, care în tabăra bulgară pe timpul războiului balcanic, creșterea până la sfârșit, scrie următoarele amănunțit despre asaltul dela Belgrad:

În noaptea la 12 ore s'a auzit prima bubuire din Sava. Cu iuteala fulgerului s'a răsunat vestea prin oraș: „La pod ciocnire”!

În multime enormă s'a adunat în fața casarmei, de unde o divizie de rezervă cu mașini de pușcat s'a dus spre pod. Eu la moment m'am suit într'o trăsură și prin străzile sgronțuroase am luat direcția de acolo nu s'a putut vedea nimic, decât se auziau strigăte de puști cari din ce în ce deveneau tot mai puternice, fiind amestecate cu vuetul uniform al mașinilor de pușcat.

Belgradul, care până acum era luminat, deodată a rămas în întunecime s'a lăsat asupra lui.

Deodată apar două umbre pe Dunăre, cari alunecă spre Sava, sunt un vapor și un remorcher încărcate cu muniții. În același timp dinspre Kalimegdan e îndreptat reflector și Sârbii deschid un foc asupra vasului. Vaporul și remorcherul s'au retras și locul îl iau bărcile de apărare, ce răspund la focul deschis din partea noastră cu mașinile de pușcat. Trei monitoare pleacă spre mare. În întunecimea cea mare abia se zăresc deodată sunt îndreptate spre ele reflectoarele noastre și mai aude decât sunetul tunurilor.

În același timp posturile de pe mal deschid un foc intens, îndreptat spre Belgrad.

Partea contrară răspunde vitejește. Tunuri nu întrec și nu se aud decât pușcături, câte un glonț răsunând deasupra noastră; unul pătrunde chiar în șeful de gară, dar nu face nici o stricăciune. Până în trei gloanțe zdrobesc crengile unor copaci din apropiere, dar nime nu-și sparge capul ca să avem alte lucruri de îndeplinit: să îngrijim răniții.

Pe mal se prezintă ca o reprezentațiune teatrală: sărbătoresc, maiestos.

Un vol al șogomotului sosește trenul din Zagreb. În minut debarcă câțiva soldați, întăresc paza gării, și aceea iarăși domnește liniștea. Intre aceea pe Dunăre decurge mai vioiu concertul, la care principalii îl duc tunurile. Pe neașteptate sună mai puternic, — Sârbii aruncă în aer, dinspre partea lor. Aceasta o fac, pentru că se străduiesc să strângă de armata noastră. Intre acestea un cor se furișează până sub țărnișă și una după alta aruncă granate spre pozițiile sârbești, așa încât Sârbii s'au putut duce la sfârșit opera lor de nimicire a podului; — iute se retrag. Podul rămâne în mâna armatei noastre și încă în așa stare, că se

mai poate întrebuința, dar numai pentru trecerea pedestrelor.

Când văzură Sârbii că încep să bubuie și obuzierele mici își pierdură tot gustul de luptă și încetul cu încetul slăbiră focul. În fine sosi și acea oră memorabilă, când monitoarele noastre de pe Dunăre stau într'o linie și aruncă gloanțele una după alta spre murii vechi a cetății Belgrad.

Războiul.

Convenția anglo-japoneză.

Japonia are o convenție cu Anglia, care nu e decât o reînnoire a convenției ce există între cele două state dinainte de războiul ruso-japonez.

Scopurile convenției sunt următoarele: 1. consolidarea și menținerea păcii în Asia orientală și în Indii; 2. garanția intereselor comune ale tuturor puterilor în China, asigurând independența și menținerea principiului de libertate în chestiunea comerțului și industriei pentru toate puterile în China; 3. menținerea drepturilor teritoriale ale părților contractante în Asia orientală și în Indii și apărarea intereselor speciale ale părților contractante în aceste regiuni.

Convenția cuprinde 6 articole dintre cari întâiele două sunt următoarele:

1. Dacă Japonia sau Marea Britanie crede că unul din drepturile sus menționate ar fi amenințate, cele două guverneamente se vor sfătui să ia măsuri pentru apărarea acestor drepturi și interese.

2. Dacă în cazul unui atac neprovocat sau a unei acțiuni neprovocatoare, nu împoartă unde, unul dintre contractanți ar fi târât în război pentru apărarea acestor drepturi teritoriale sau a intereselor sus menționate, celălalt contractant trebuie fără întârziere să-l ajute în război și să nu încheie singur pace.

Convenția este de ambasadorul Japoniei Kato și de Sir Ednard Grey și are valoare pe 10 ani (începând dela 13 Iulie 1913.)

Presa vieneză comentează această convenție făcând concluzia că ea nu atinge actualul conflict european. Germania neatcând Marea Britanie (vezi articolul 2 din tratat), Japonia nu e într'un casus belli. Convenția este îndreptată evident împotriva Rusiei, căci care altă putere a amenințat Indiile engleze? Care putere poate fi temută atât de mult pentru Japonia ca Rusia?...

Un al doilea vas englez scufundat.

Căpitanul vaporului „Kelet”, care a sosit alaltăieri după amiază la Fiume a raportat, că în 4 August a găsit în marea largă lângă insulele Zante ruinele crucișătorului englez „Varriwe”, pe care probabil l'a scufundat crucișătorul german Gröben.

Flota germană în luptă cu flota engleză.

Spre nord dela Scotia flota germană a intrat în luptă cu flota engleză.

Vasul „Sfântului Andrei” cufundat.

Călătorii cari sosesc din Finlanda povestesc că vasul rusesc „Sfântul Andrei” suferind avarii lângă Hango s'a cufundat de jumătate.

Petersburgul amenințat.

După cum se anunță din Kopenhaga escadra germană bombadează orașul Vibory din sânul finlandez.

Agentia Wolff anunță că Rușii au nimicit Duminecă și Luni portul Hango, care zace la intrarea nordică în sânul finlandez, și au așezat mine pe întreg drumul ce duce la Petersburg, iar flotila ce staționează în fața capitalei rusești a fost întărită cu noii torpiloare.

„Pester Lloyd” e de părere că aceste măsuri de apărare au fost provocate de repeziciunea, cu care operează flota germană.

Flota germană și austro-ungară unită în Marea Mediterană.

Se telegrafiază din Roma: Flota germană din Marea mediterană s'a unit cu flota austro-ungară.

Lupte sângeroase la Grasin.

Din Berlin se anunță că trupele germane înaintează biruitoare în Rusia. La Grasin au avut loc ciocniri sângeroase. Rușii au fost fugăriți. De ambele părți sunt pierderi mari.

Proclamația țarului către Ovrei ruși.

Țarul a adresat o proclamație către ovreimea din Rusia. Țarul i-a provocat pe Ovrei să intre în armată și să fie patriotici promițându-le că le va da după război drepturi cetățenești.

Anglia trimite un corp de armată Franței.

Anglia s'a hotărât să trimită Franței un corp de armată. Anglia trimite acest ajutor Franței, pentru că trupele germane au pătruns în Belgia.

Aeroplan rusești deasupra orașului Breslau.

Ieri s'au ivit deasupra orașului Breslau aeroplan rusești, din cari s'au aruncat bombe asupra podurilor, dar fără nici un efect.

ministrului de honvezi, să călăuzească pe înalțurile de Honvezi, dela Budapesta până la Sinaia.

Redacția noastră se postează imediat în veșminte un colț de masă. Celelalte mese din sală sunt ocupate aproape toate de Românii din Arad: domnul deputat Dr. Ștefan C. Pop, d. R. Rogariu, dnii avocați Dr. Marsieu, Dr. Iancu, Dr. Velici, etc. etc. și mai multe doamne.

Prințul Carol fumează escisiv. Un minut nu ia stins țigareta din mână, decum se termină masa. Are atitudini familiare. Povestește multe bucurii cu fiecare dintre meseni. Nouă se părea, că e deadreptul prea indulgent, față de un locotenent, care ședea mai la distanță, și de acolo întindea vorba. Zău, nu se poate ceva mai plin de încredere și ceva mai entuziasmat, decât amintirea ce-ți lasă felul de a fi al prințului Carol.

Dela masa din vecini sboară către noi cuvinte deschise: „Serajevo”... „aeroplan”... „Franța”... „artilerie”... „alianțe”...

A, dacă se face politică aci, de ce nu ne-am documenta, să ne exercităm și noi, presa mesei noastre? Noi ne ținem doar pe urmele politice, cum se ține Tândală pe urmele lui Pădurea. Lute ne rugăm pe-o cartă de vizită, trimisă cu ajutorul propiretarului dela restaurant, să ne fie primit ziarul nostru.

Prințul Carol ia în mână cartă de vizită,

servită pe farfurie cu șervet, o ceteste dintr'o ochire, și dă ordin deputatului Pongrácz, — prin el, pe semne, ca toate să se facă sub controlul statului... — să ne avizeze că după masă, vom fi primiți.

Inchipuiți-vă nerăbdarea noastră.

La depărtare sentimentele celor din sală, înfrânate din condescendență, și sentimentele celor de-afară, potențate prin așteptare, izbucniră furtunos.

Pe la orele 3, un tânăr ofițer voinic, din armata română, cu toaletă de auto peste uniformă, anunțase că totul e gata. Masa fu ridicată. În câteva clipe prințul era îmbrăcat de drum. Salută, cu un compliment, tuturor mesenilor. fără a întinde mâna unuia singur din ei, și porni, prin aleia Românilor din sală, spre ieșire. Tăcere de-o secundă, apoi ca prin farmec se deslegară inimile, și un puternic și neconținut „Trăiască!” s'gudui sala. Dacă nu mă înșală auzul, cel dintâi strigăt a fost al dlui Dr. Iustin Marsieu...

În aceste clipe de sărbătoare a fost primit și redactorul nostru, singurul gazetar, căruia prințul Carol a binevoit să acorde atenția sa, în cursul întregii sale călătorii!

Până oaspeții se așezară în automobile, — chestie de câteva minute — imensele cete de oameni, din fața restaurantului, manifestau cu

inverșunare: „Trăiască România!”, „Trăiască prințul Carol!” românește și ungurește, amestecat. În sală s'au auzit numai aclamații românești, afară se auzeau tot atât de sincere și calde urale în ungurește. Nu vă mirați. De vre-o câteva zile presa maghiară din loc publică articole cu titlu peste pagină: „România melletünk”, — „România cu noi”, — aceiași presă, care până bine de curând scria cam așa: ei, ce România! o să ne mai creiăm șase corpuri de armată, și atât!...

În vecinătatea carului princiar, un industriaș român, cu mustața groasă, își falfăie pălăria cu borduri, în aer, răcnind de mai multe ori: „Trăiască Monarhia! Trăiască România”. Tot de atâtea ori lumea secundează cu înflăcărare. Prințul Carol devine grav. În alte momente, evident, se lăsa răpit de văpaia generală.

Dupăce au plecat automobilele, un soldat, rezervist, vine la mine, și mă întrebă cu fața îmbujorată, și cu ochii melancolici:

„A fost împăratul Românilor?”

Ne risipim care încotro, povestind impresiile noastre, și urmărindu-le pe ale altora.

În o ceată, ce-l înconjoară, colonelul Hegeđlis, vorbește peste măsură de încântat.

Noi dăm asalt doctorului dela husari, Dr. Gh. cu care se întreținuse îndelungat, prințul, în timpul mesei. „Cum ați vorbit?” e întâia noastră

Două escadre de cazaci prizonieri.

Din Intersburg se telegrafiază: Un escadron de ulani germani a făcut ieri prizonieri două escadre de cazaci.

Întelegere între România și Bulgaria.

„Reichspost” e informat din București: Între România și Bulgaria înțelegerea e perfectă. Trupele române au fost retrase din Dobruja.

Grecia amenință Serbia.

Din sursă bulgară se anunță că la Salonic au fost un număr mare de trupe grecești, cari ar avea destinația să năvălească în Serbia și să cucerească teritor sârbesc.

Rusia se retrage în fața Turciei.

Din Constantinopol se telegrafiază că trupele rusești evacuează grabnic ținuturile mărginașe Turciei. Un număr imens de soldați ruși dezertează în Turcia.

Avansarea baronului Hazai.

Maj. Sa monarhul l'a avansat pe ministrul de honvezi, baronul Samuel Hazai la rangul de mareșal campestru.

Trupele austro-ungare au trecut Vistula.

Se anunță oficios: Sâmbătă trupele noastre au pătruns până la Miechov continuând ofensiva. Până seara toate localitățile în depărtare de 40 kilometri au căzut în mâna noastră. În același timp trupele noastre dealungul Vistulei au trecut râul și au luat poziție dincolo de el. În Galiția de ost trupele noastre au ocupat localitățile Radzivilov (în față cu Brody), Voloczyska (în față cu Podvoloczyska) și Novosielita rusească (lângă Cernăuți). Patrurile cavaleriei dușmane au încercat să pătrundă în Galiția de ost și mijloc dar au fost respinse. Cu prilejul ciocnirilor dintre Brody și Tarnopol, în apropiere de Zalocze au căzut 4 cazaci, iar doi au fost răniți.

Știri dela granița muntenească.

A. T. U. anunță: Pe câmpul de război, dela sud, dușmanul dovedește o vie dispoziție de ofensivă împotriva granițelor noastre. În 8 August trupele dușmane, cam la vre-o 4000 oameni au încercat un atac împotriva forăreței ostice dela Trebinje. Pierderile noastre au fost

întrebare. „Esclusiv românește!” Ce-o fi zicând și ce-o fi crezând ceilalți? ne trece prin gând, dar continuăm repede cu întrebările: „Ce ați vorbit, ce a spus?” „Multe de toate, dar mai ales s'a mirat, că un singur oficer român este la cavalerie, și acela medic, și acela rezervist...”

Nostim epizod ne povestește un domn român din Bârzava, domnul P.

Soția dânsului aștepta cu un buchet de flori în capul satului, voind să-l arunce în auto. Trecu întâi deputatul Pongrácz, făcând semn, că prințul urmează. Doamna se pregăti. Când prințul sosi în dreptul doamnei P., automobilul se oprî în loc, deodată. Doamna rămase incremenită, uitând buchetul în mână. Asta era prea-prea. Să mai arunce florile în carul sprinten, se mai făcea, dar să le întindă, ceremonioasă, prințului, care poate va aștepta să și zică ceva, asta întrecia puterile omenestii...

A trebuit ca prințul Carol să se plece din auto, să ia buchetul din mâna doamnei P. și să ceară scuze... Acasă, pe doamna noastră o năpădi plânsul.

I. C. Costa.

un ofițer și 31 de soldați. Dintre dușmani au rămas pe câmpul de război la vre-o două sute, dar se vede cum trupele dușmane târau cu ele încă o mulțime de răniți gravi.

La orele 9 dimineața Muntenegrinii au încercat un atac împotriva localității Gad, în apropiere de Gaftovaț, dar trupele noastre au prins la timp de vestea atacului și l-au respins pe dușman.

Crucișătorul Szigetvár a distrus ieri cu grante stațiunea radiotelegrafică din Antivari.

INFORMAȚIUNI.

Pentru cei de acasă.

Arad, 11 August 1914.

Cu destinația de-a fi administrate de Reuniunea femeilor, până acum s'au făcut la ziarul nostru următoarele contribuții:

Dr. Nicolae Roxin 20 cor. (Această donație e făcută cu prilejul cununiei celebrate în 27 Iulie — 9 August — în aula episcopescă, cu doara hortenzia Mihailoviciu, fiica inginerului suprem dela direcțiunea căilor ferate, transferat de curând la Arad, din orașul Szabadka.)

Ion Philimon, Arad 20 cor.
Sever Dan 20 cor.

Turneul Băilă. Ni se scrie: Sebeș, 29/VII, 1914. Stimate Dle redactor! Arta iarăș are ghinion!!! Cu toate că am fi pregătiți pentru începerea turneului, trebuie să-l amânăm din nou. Noi facem și acum repetițiile regulat, așteptând desfășurarea evenimentelor într'un fel sau într'altul. Cel puțin vom avea piesele studiate și îndată ce se va face liniște vom începe. Când? Asta o știe Dumnezeu!

Te rog deci să dispui, ca să se avizeze publicul în sensul acesta.

Ar fi prea riscat un turneu prin provincie și cu siguranță nici nu ne-ar permite autoritățile.

D-rele mai stau aici vre-o 2—3 zile, până ce vom avea știri mai pozitive și atunci vom vedea ce vom face.

În tot cazul turneul nu va rămânea în baltă! — Cu dragoste Nicolae Băilă, actor.

Impresii de mobilizare. Mare și fără de margini este puterea Domnului și nu știi, când îți sună ceasul, ca să te desparti de iubiiții tăi, de căminul tău... în vremea aceasta de grea cumpănă!

Așa fără de veste ne-a prins și mobilizarea.

În toiul jocului ne-a surprins pe toți.

Când s'a încheiat hora mai bine, când călcăiele feciorilor au început a prinde flăcări mai cu nădejde, când inimile fetelor au început să bată mai iute la pieptul flăcăilor... sosește vestea mobilizării.

Nici tu vioară, nici tu cântec; gurile au amuțit, urechile par'că nu au mai auzit. Asta a fost însă numai un moment. Flăcării s'au pornit spre casele lor, fetele și ele s'au împăștiat.

Toți se gândeau la ziua de mâne, când are să plece atâta om în depărtare.

Luna iese din ascunzișurile sale, și ea palidă, ca mireasă atâtor suflete, cari mâne în zori au să-și ia rămas bun dela ea poate pe vecie.

Mantaua nopții s'a încins peste întreg satul. Lumea gome îndurerată și numai suspinul unei fete se aude, care a strâns la pieptul său poate pentru ultima oară pe alesul inimei sale.

Ora a sunat. S'a dat signalul și trenul s'a pus în mișcare. Tipete sfâșietoare au ieșit din mii de piepturi. Mamele cu ochii sticloși se uită după trenul, care duce atâta om. Durerea le-a luat glasul, lacrimi nu mai curg din ochii lor. Numai o cută pe frunte arată suferința de mamă după fiul său.

Voinicii feciori s'au pus pe cântate, nu de voie bună cântau însă — se vedea pe glas aceasta — ci să alina durerea celor rămași.

Romanii au răpit Sabine pentru înmulțirea prului său, dar noi Dumnezeule, unde găsim Sabine răpim, căci ne rămân grânele netreierate, pământul mgorit....!

În sat numai câte un bătrân uitat de moarte care prin vorba lui dulce mai alină sufletele mârșare. Dar vai dureroasă mângăiere!

Câte o epistolă sosită din când în când mai alină durerea iubiților, epistolă scrisă la lumina lunii pe tele tovarășului de arme în fuga condelului, în care pusă toată durerea pentru moșioara lăsată în voia soartei, cari i-a lăsat la un codru de pâne.

Cu durere se gândesc feciorii la căminele lor, acolo unde e chemat își face datoria de ostaș bun, mâne devotat superiorului său; ca întotdeauna vitejește arătând, că ține la Patrie și Impărat.

„Dumnezeu a dat, Dumnezeu a luat, fie numele dâului binecuvântat” a zis Iov. Tot așa și voi mamă române. Cu tărie bărbătească primiți cercarea Domnului, căci fiii voștri vor veni îndărăpt triumfând asupra vămașului, căci unde e dreptatea și ajutorul Domnului e departe! — Nereu. — Isacu Mihai.

Societatea academică română „Centrul Științific”. Nou înființatul „Centrul Științific” român din Cernăuți și-a constituit în adunare generală constitutivă din 3 Iulie a. c. comitetul în modul următor:

Prezident: Samuil Facas, cand. jur.; I. viceprezident: Octavian Mironovici, cand. jur.; II. viceprezident: Andrei Căileanu, stud. jur.; III. viceprezident: Iosif Fochi, st. jur.; Secretar de interne: Onisifor Berculeanu, c. fil.; Secretar de externe: Grigori Crasovschi, st. jur.; Casar: Nicolai Martiniuc, st. fil.; Bibliotecar: Petre Pitic, st. fil. jur.; Econom: M. Abagaș, st. fil.; Controlor: Dimitrie Stefaniuc, teol. și stud. fil. Orice corespondență în scris voi să a se trimită la adresa dlui C. Vasilovici, la Iazurilor 3 a.

Războiul și băncile. După cum scriu ziarul din Austria în toate părțile publicul e cu o mai mare încredere față de instituttele financiare. La banca de păstrare din Viena „Österreichische Sparkasse” au fost d. p. Săptămână replătiri în sumă de 285.000 cor. iar depunerile noi 494.000 adecă depunerile întrec 209.000 cor. replătirile. La casa centrală comunală a orașului au fost în aceeași zi depunerile în sumă de 202.607 coroane, iar replătiri 119.000 cor. Asemenea se anunță și din Galiția, — granițele căreia decurg luptele între armata noastră și Ruși, — că poporațiunea e foarte încredințată și deponenții își scot banii numai întru că au lipsă pentru acoperirea necesităților momentane.

Serbătorirea rezerviștilor noștri în România. Între rezerviștii chemați sub arme sunt într'un număr foarte mare cei cari petrecând în România, au grăbit să-și facă datoria la glasul patriei lor. Un plutonier cu numele Molnár dela artileria din Sânmiclăușul mic sosind acum din România, unde a fost în funcțiune la o societate de navigațiune română, povestește aproape minunat despre simpatiile prietenești de cari s'au bucurat toți rezerviștii străini, cari au grăbit în țările aceste spre patria lor.

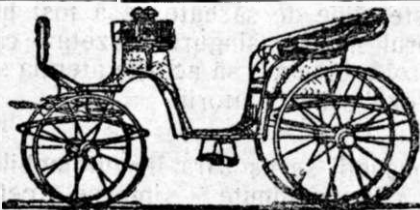
Eram în serviciu pe Dunăre — a spus rezerviștul, — când am primit vestea mobilizării. Am debarcat imediat la Rusciuc și am luat trenul spre București, ca de aci să plec acasă. Pe lângă drumul vagoanele erau pline de rezerviștii din Austro-Ungaria și Germania. La gări în locul am fost întâmpinați cu ovații și se putea vedea că dispoziția poporațiunii e pentru țara noastră. În București a fost ridicată o poartă de triumf pentru întâmpinarea rezerviștilor străini, cari numărau la 12.000. La gară veni

Ka 127

Telefon Nr. 467.

Kardos Gyula,

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară
cu putere electrică TEMESVÁR-GYÁRVAROS,
Háromkirály-ut 14. sz. (Casa proprie).

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de florar, rotar, șelar, de ilustrat și orice reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate — Prețurent gratis și franco. — Card funebre, felurite căruțe »landaner« cu prețuri moderate

Intreagă studențimea capitalei române și mii de copii sub conducerea învățătorilor lor, cari distribuiau poame, țigarete și beuturi răcoritoare. În oraș în toate părțile ni s'a dat atenția cea mai mare iar, direcțiunea căilor ferate a fost cu cea mai mare prevenire față de noi".

Avertisment. Precum se știe administrația militară a cumpărat și cumpără din prilejul mobilizării, în toate părțile țării, *cui, boi și produse alimentare*, pentru cari liberează vânzătorilor, în cea mai mare parte țărani, în loc de bani gata, *asignațiuni (bonuri)*. Deși *cassierii statului* perceputele) *răscumpără asignațiunile acestora imediat cu bani gata*, totuși oameni lipsiți de conștiință, folosindu-se de neorientarea și strămtoarea momentană a țărănilor au început să seduce pe posesorii astorfel de asignațiuni să-și vândă asignațiunile pe prețuri reduse, sub cuvânt că contravaloarea lor se va plăti numai după războiu, iar dacă războiul se va sfârși neînvingabil pentru monarhie, nu se vor mai răscumpăra de loc.

Deoarece manoperele acestea nu sunt decât *exocerhii ordinare*, menite a păgubi pe oamenii neorientați, atragem atențiunea poporului nostru țaran să nu se lase sedus și exploatat de șarlatani, *ci să denunțe pe făptuitori imediat autorităților comunale sau cercuale*, eventual să-i aresteze fără amânare, pentru a-și lua pedeapsa binemeritată.

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scâlziile dela Murăș „Neptun”.

Buffet. — Scâlzi calde de aer și soare. (Ne 2255.)

Comanda pieței militare din Arad aduce la cunoștința celor interesați, orele și zilele, când se prezintă acei cari au depozit de alimente în fabricile numite în publicațiunea de mai jos, emisă în limba germană și maghiară.

EDIKT.

Es wird Kundgemacht, dass auf Grund der verlautbarten Regierungsverordnung über Kriegslieferungen die im Banhofe, Neumanischen Mühle, in der Széchenyi Mühle und Lagerhaus erliegenden, für die Heeresverwaltung benötigten Verpflegsartikeln unter Mitwirkung des Bürgermeisters amtes: sichergestellt wurden.

Sämtliche Interessanten werden hievon mit dem Ersuchen verständigt vor dem u. zw. Neumanische Mühle am 13. August 8 Uhr, Vormittag, Széchenyi Mühle am 13. August 2 Uhr, 10 Minuten nachmittag, Lagerhaus am 14-ten August 8 Uhr Vormittag tagende Vergütungskommission zu erscheinen und die das Eigentum der Ware beziehungsweise das eventuelle Forderungsrecht erweisenden Dokumente mitzubringen.

Nach komisionell erfolgter Erhebung der Vergütungsbeträgen werden alle Interessanten bar bezahlt.

HIRDETMÉNY.

Kihirdettetik, miszerint, a közhirrét, a kadai szolgalmányt illető kormányzékai rendelet értelmében a vasuti állomásnál, a Neumann-féle gözmalomban, a Széchenyi gözmalomban és az aradi tárlházakban elhelyezett, a hadsereg részére szükséges élelmi cikkek a polgármesteri hivatal közreműködésével biztosítva lettek.

Minden érdekelteket az azon megkereséssel értesítetük, miszerint a Neumann-féle gözmalomban Augusztus hó 13-án d. e. 8 órakor, a Széchenyi gözmalomban 13-án d. u. fél 3-kor, a tárlházakban f. hó 14-én d. e. 8-kor működő megítélő bizottság előtt jelenjék meg, és az ott tulajdonát, esetleg a követelményi jogosultságot bebizonyító okmányokat magával hozza.

A bizottságilag megállapított megítélendő összeg minden érdekelte félnek készpénzben lesz kifizetve.

Arad, 1914 augusztus hó 11-én.

Hegedűs,
alezredes.

Ultima oră.

VICTORIA GERMANĂ ÎN ALSACIA.

(Agenția Wolf). Armata dușmană (franceză), constatătoare din corpul al VII-lea și dintr-o diviziune de infanterie luată din garnizoana dela Belfort, voind să înainteze dela Belfort spre Mülhausen, în partea de nord a Alsaciei, a suferit o înfrângere din partea armatei noastre care staționa în întăriturile din vestul Mülhausenului.

Inexprimabilă bucurie a pricinuit în Berlin aducerea vestei de către ofițeri și jandarmi bicicliști, la ordinul șefului de stat major Moltke. Ziarele îndată au scos ediții speciale, vestind uriașă biruință asupra Francezilor. O frecvență ne mai pomenită era pe străzile orașului. Oamenii se îmbrățișau, se sărutau. Berlinul a veghiat întreagă noaptea de 10 August. Informații precise nu s'au adus în oraș, însă e fapt că mai multe mii de Francezi au căzut pe câmpul de luptă. Un om a strigat în Berlin:

— Spre Paris! spre Paris!

Se vestește din Berlin: Invingerea dela Mülhausen e una din evenimentele decizătoare ale războiului. Armata germană înaintează spre Belfort. În ciocnirea dela Mülhausen, au luat parte cam 100.000 oameni. Lupta a fost sângeroasă. Artileria germană și-a menținut situația cu mare istetime. Germanii au luat pradă multe tunuri dușmane.

ROMÂNIA.

Față de agravarea situației în Balcani, Duminecă s'a ținut un important consiliu de miniștri la Sinaia.

Toate autoritățile și trupele ruse dela punctul Foltechi Bes (granița română) au fost ridicate și trimise spre centru în urma unui ordin al guvernului rus. Ordinul a sosit în noaptea de 20 c. În aceeaș noapte sentinela română dela pod a văzut sosind la vama rusă un automobil. După o scurtă convorbire avută cu noii sosiți ofițerul graniței s'a urcat în automobil care s'a îndreptat spre Est. A doua zi trupele au fost retrase dela graniță, rămânând numai doi soldați de gardă. Acelaș lucru s'a întâmplat și în punctul Drănceni, în dreptul cărui pe celălalt mal al Prutului se află de asemenea un cordon rus.

STARE DE RĂZBOIU ÎN CHINA.

Roma. — Se telegrafiază din Ci-fu (poseziunea engleză) că la Tsvato a fost proclamată starea de război. Toți străinii au fost expulzați. (A. T. I.)

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Noutăți literare.

Se capătă la Librăria „C. acordla” din Arad Strada Deák Ferencz 20.

T. D. Ștefanescu, profesor la liceul Carol I. *Cucerirea Galliei de către Romani*. Memoriile lui C. Iulius Caesar și Aulus Hirtius. Traducere din limba latină. Prețul Cor. 2.50.

Horia Petra-Petrescu. *Indemnuri*. Broșuri volante. Broșura I. Prețul 40 fil.

Leonard Paukerow. *Când joci teatru românesc în țara Ungurească*. Impresii și icoane din turneele trupei Victor Antonescu. Contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ardeal și Ungaria. Prețul Cor. 2.

Activitatea parlamentară a dlui N. Iorga, ca deputat. Extrase din discursuri. Interpelări. Prețul 50 fil.

N. Iorga. *Renegații în trecutul țerilor noastre și al neamului românesc*. Comunicare făcută Academiei Române în ședința dela 2 Maiu 1914. Prețul 20 fil.

N. Iorga. *Ce ne învață cariera lui Aurel Vlaicu*. Idei dintr-o conferință ținută la Câmpina. Prețul 15 fil.

Predici pentru toate Duminecile anului bisericesc, edate de Dr. T. Tarnavski și Dr. E. Vointschi profesori la facultatea de teologie din Cernăuți. Ediția a II-a îngrijită de Dr. D. Cloloca, în 3 volume. Prețul unui volum Cor. 7.50.

Prospect.

Internatul cel nou din Brașov

pentru elevii școalelor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov s'a deschis în 1 Septembrie 1912.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are:

- a) sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea).
- b) sale luminoase de studiu.
- c) sale separate de mâncare (sofragerii).
- d) coridoare spațioase, închise, luminoase.
- e) conduct de apă (din izvoare de munte).
- f) local propriu de baie cu dușuri.
- g) încălzire centrală (calorifer).
- h) infirmerie (spital) în grădină.
- i) grădină mare cu pomi.
- l) cât mai curând: lumină electrică.

Elevii internatului capătă:

- a) hrană bună și igienică.
- b) sprijin la prepararea lecțiilor.
- c) baie.
- d) tratament medical.
- e) supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școalelor și bucătăria se conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 Aug. n. și va fi însoțită de următoarele acte:

1. ultimul testimoniu școlar.
2. act de naștere.
3. act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I—IV. gimn. și reale.)
4. atestat medical, că elevul e sănătos.
5. declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătorei din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine:

- 6 cămăși de zi.
- 4 cămăși de noapte.
- pantaloni de baie.
- 6 ismene.
- 12 batiste.
- 12 părechi de ciorapi.
- 6 ștergare.
- 3 cearceafuri de pat.
- 1 plapomă cu nasturi.
- 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi.
- 1 pernă de cap.
- 4 fețe de pernă.
- perie de cap, de dinți, de haine, de ghete, peptene des și rar, săpun.
- 2 părechi de ghete și pantofi de noapte.
- 6 servete de masă și câteva cărpe de praf.

chipiul și uniforma obicinuită la școalele noastre din Brașov. (Aceste se pot comanda după înscriere. Chipiul e obligat dela cl. III. în sus, iar uniforma dela cl. V.)

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu arnică roșie *ruțele și hainele*, cosând pe ele numărul, ce se va da deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum și banii se vor trimite *la adresa: Ioan Petrovici*, profesor gimnazial, Brassó (Brașov), Str. Prundului 39, care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Dirrecțiunea internatului

(Strada Prundului —

Porond u. Nr. 39.)

(I 2272—6)

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

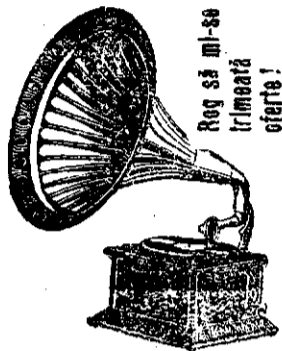
funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoțite de atestate coplate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei „Școala română” Suceava (Bucovina).

(No. 2254)

**Ceasornice,
Bijuterii,
Gramofoane, Plăci.**

Chiar și pentru
plătiri în rate.

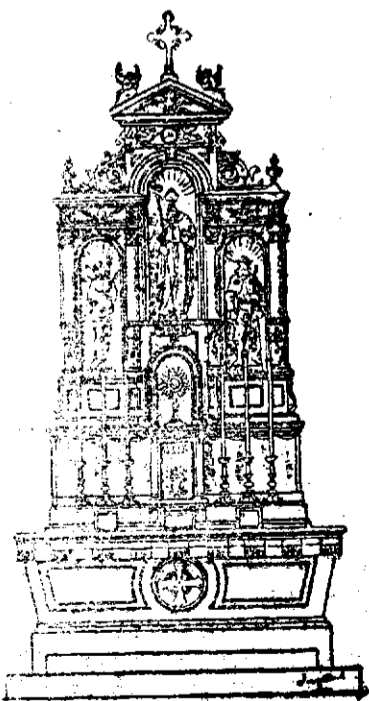
Roagă să ni se
trimeadă
oferte!

Ceasornice „Strava”, dela 5 cor. În sus, încluzând 80 fileri. Lunar nou recepții de plăci. Mare magazin de articli pentru sport și lampă electrice pentru baznari. Pentru ceasornicele și gramofoanele noui se dă garanție de 10 ani, iar pentru reparație o garanție de 5 ani. Atelier de reparație pentru ceasornice, bijuterii, gramofoane. Schimb de aur și argint zdrobit. Tote József, Cronometru și orologier artistic. Szeged (Szeged) Dugonics-tér Nr. 11. Numeroase scrisori de recunoștință. Prețuri înștrăși gratis. Permanent nou tău de sticlă românești!

Su 1920

Szubotha István

atelier de construcție de altare și de aurire artistică
Budapest, VIII., Hunyadi-u. 26 sz.

Oferă on. prețimi gr. ort. și gr. cat. lucrări de sculptură, iconostase, altare, amvoane, fântâni pentru botez, cosciugul Domnului, statire, icoane staționare, scaune duhovnicești. Lucrări de aurire și pictură executată artistică dela cele mai simple până la cele mai decorate. Primește spre renovare și pictare iconostase și altare vechi. — Prețuri nu am dar cu proiecte artistice și prospecte convenabile servesc gratis. — Pentru primirea lucrărilor merg la fața locului pe cheltuielă proprie.

**Prețuri
ieftine!**

(Ba 2207)

**Garanță
pe 10 ani**

Mașină familiară de cusut Cor. 75
Mașină de cusut cu luntre rotundă . . . Cor. 130
Mașină bobbină centrală . . Cor. 140

Pentru plățiri în rate
cu 12% mai scump.

Biciclete, gramofoane, părți separate la acestea. — Pețuri de fabrică, cu garanță. — Numai articlii de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.
HOTEL „BOULEVARD”
**SIBIU,
NAGYSZEBEN.**

Zidit din nou s'a deschis în 1 Mai 1914. Este situat în cel mai cercetat și mai frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă. 60 camere elegante moderne. Incălzire centrală, electricitate, apă caldă și rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER și KASPER.

Camere dela 3 cor. în sus
Ha 2187

INGINER

CAROL GRAEFF

biron tehnic și întreprindere de instalațiuni
Bistrița (Baszterce) str. Ungur nr. 25.

Execută lucrări pentru luminatul central cu electricitate, baterii de electricitate, curent slab, apaducte și canalizare, în orice mărime și execuțiune. Liferază motoare, mașini industriale, transmisiuni, aparate med. cale și pentru semnale, fiere de călcat cu electricitate, aparate pentru încălzit și fert. Execută schițe, proiecte, prospecte și socoteli de rentabilitate gratis fără obligamente.

(Ga 1349)

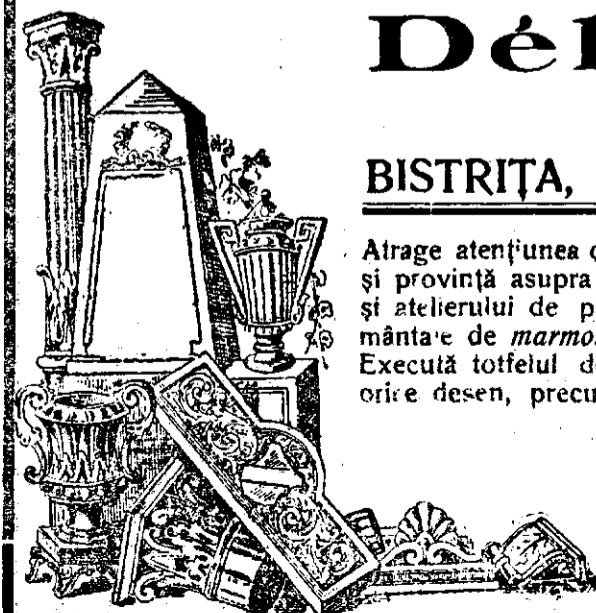
Magazin permanent de toffelul de
lampe electrice și material de instalațiuni.

Plătiri în rate!

Condițiuni favorabile de plățire!

Plătiri în rate!

Pentru lucrările executate garanție pe mulți ani. Întreprinderea aceasta nu e provizorie.

**Délczeg Pál
PIETRAR**
BISTRITA, (vis-à-vis) de cimitirul evanghelic.

Atrage atențiunea on. public din loc și provinciă asupra magazinului de și atelierului de piatrăre — Bogat asortiment de monumente mormântale de marmură de Carrara, granit, sienit, porfir, labrador etc. Execută toffelul de lucrări de piatrăre și sculptură în piatră, după orice desen, precum în monumente mormântale, s. Treime, cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri în stilul cel mai frumos și modern. Renovarea și aurirea monumentelor vechi mormântale se execută prompt și ieftin — Prospecte și desene la dorință trimet gratis și franco. — Renumita mea firmă să nu o confundați cu alte firme similare (Na 1347)

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU, Str. Cisnădiei 30

Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stofe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845—80).

CELE MAI EXCELENTE

CEASURI DE TURN

(Pa 2103)

execută din oțel, fier și aramă precum și repararea precisă a acestora pe lângă garanță.

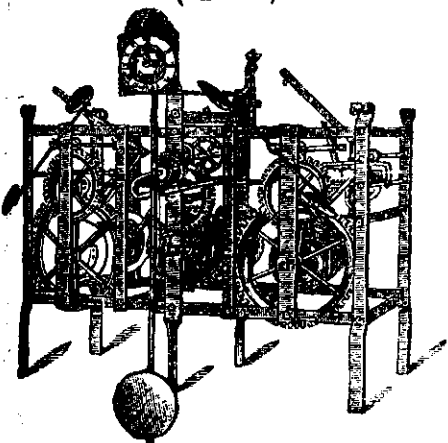
Papp Kálmán

fabricant de ceasuri pentru turn

Temesvár-Gyárváros, Fő-u. 34

— Prospecte gratis. —

La dorință merg pe cheltuiala mea la fața locului.

Ha 2186

F. HACK

mecanic

Sibiu-Nagyszeben, Dragoner-wache nr. 2.
lângă WILHELM ANDREE.

Execută totfelul de lucrări în bransa aceasta și anume:
mașini de cusut, biciclete, gramofone, aparate cinematografice, aparate fotografice, instrumente speciale și brevetate, precum și introducerea curentului electric și rețea telefonică.

Serviciu prompt și conștiințios. :: :: Prețuri ieftine.

NOUĂ
prăvălie
de obiecte
mecanice.

NOUĂ
prăvălie
de obiecte
mecanice.

Cu stimă adue la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonczyi-tér 16,
lângă biserica catedrală, am deschis

o excelentă prăvălie de obiecte mecanice

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut totfelul de lucrări în bransa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv**, mecanic

fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

SOCIETATE
PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI
NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: *mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat oligoie*, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de *opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri*. Anunțuri funebrele se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta bransă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

CEL MAI MARE MAGAZIN DE BLĂNĂRIE

Dudás Sándor Kolozsvár.
Unio-utca 8.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănării cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie: mantale de blană, blane de călătorie, manșoane, boare, căcufl pentru domni și doamne, ultima modă și lucrute cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănării pentru confecționare, captușire, captușirea și collarea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de 1-ai rang. (Du 1275—)

Prima specialistă vieneză de corsete

JOSEFINA BINDER

LUGOJ, strada Bonnaz numărul 13.

(Bi 2197)

Imi iau voia a atrage luarea a-minte a unor dame din Lugoj și împrejurime asupra corsetelor mele fără balene, cari formează o talie frumoasă, fără de a strânge sau apăsa.

Ajunge o singură încercare pentru a se convinge despre bunățatea acestora. Prețul e foarte convenabil, cel mai ieftin deja 8 coroane.

Recomandându-mă deosebitului sprijin, semnez cu distinsă stimă și considerație, gata de a servi on. public.

JOSEFINA BINDER.

Fiecare corset este produsul meu propriu nu marfă forbrică. e patuatoare de

amente oficial, ea so-bașe silue-pentru și-ar stări, penun-tămătură și tele se găseșo aici în mare a-sortiment

Se primese reparaturi și se efectueșe — ieftin.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

CONCORDIA

TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
NR. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1/a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Executare
promptă.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, plăcate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă de la cele mai simple până la cele mai fine.

Prețuri
moderate.